

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
ДЕПУТАТ ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

MD-2073, Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 105

27 11 2009

MP Nr. 52

*Domnului Dumitru PULBERE,
Președinte al Curții Constituționale*

Onorată Curte,

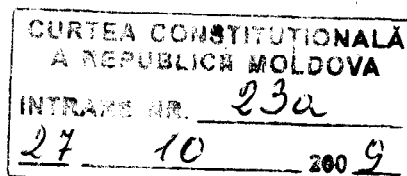
În conformitate cu prevederile art. 135 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 din Codul jurisdicției constituționale, Vă remitem, alăturat, sesizarea privind controlul constituționalității Legii nr. 44-XVIII din 20 octombrie 2009 pentru modificarea articolului 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament și Hotărîrii Parlamentului nr. 47-XVIII din 22 octombrie 2009 cu privire la cumularea unor funcții cu mandatul de deputat în Parlament.

Solicităm respectuos examinarea sesizării în regim prioritar.

Anexă:

1. Sesizarea;
2. Proiectul de lege nr. 1273
3. Raportul Comisiei sesizate în fond la proiectul de lege nr. 1273
4. Legea nr.44-XVIII din 20 octombrie 2009;
5. Hotărîrea Parlamentului nr. 47-XVIII din 22 octombrie 2009;
6. Stenograma ședinței Parlamentului din data de 20 octombrie 2009;

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Deputații în Parlament

V. Mișin
M. Postolac
I. Vreemea

A. Zogorac
B. Blah
Valentin Gheorghiu
Oxana Radu
Iu. Stoicescu
W. Turcu

S E S I Z A R E

privind controlul constituționalității Legii pentru modificarea articolului 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament și Hotărîrii Parlamentului cu privire la cumularea unor funcții cu mandatul de deputat în Parlament

La data de 20 octombrie 2009, Parlamentul a adoptat Legea nr. 44 -XVIII pentru modificarea articolului 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament.

Astfel, potrivit modificărilor propuse la art. 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament, persoanele numite în organele centrale ale administrației de stat vor putea cumula exercitarea acestei misiuni cu mandatul de deputat pe o durată de cel mult 6 luni.

Potrivit expunerii de motive la proiectul acestei legi, scopul acestuia este asigurarea cadrului legal pentru stabilirea și reglementarea modului și executarea împuternicirilor unor categorii de deputați întru realizarea unor misiuni în serviciul statului. Autorii, în argumentarea lor, au recunoscut că necesitatea acestei modificări este de a păstra statutul mandatului de deputat în cazul în care sînt numiți în alte funcții.

De asemenea, autorul inițiative legislative cît și prim-ministrul au recunoscut în cadrul ședinței în plen a Parlamentului că această lege se va răsfiinge, în primul rînd, față de membrii Guvernului care dețin și mandatul de deputat.

Ca confirmare la cele expuse, pe data de 22 octombrie 2009 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr. 47-XVIII prin care a stabilit că deputații care sînt membri de Guvern (V. Filat, Iu. Leancă, V. Lazăr, A. Tănase, M. Răducan, A. Șalaru, L. Bujor, V. Buliga, V. Hotineanu) vor cumula aceste funcții pentru o perioadă de pînă la 6 luni.

Considerăm că aceste două acte legislative contravin flagrant prevederilor Constituției Republicii Moldova și altor acte normative în vigoare.

În primul rînd, au fost sfidate prevederile art. 1, 2, 6, 7, 8, 16, 69, 70, 74, 99, 104 etc. din Constituție reieșind din următoarele considerente.

Legea și Hotărîrea adoptate de Parlament contravin **principiului constituțional al legalității** care rezultă din garanția consfințită de art. 1 alin. (3) din Constituție, conform căruia Republica Moldova este un stat de drept. Acest fapt presupune că subiecții de drept urmează să respecte legile, să se subordoneze strict regulilor juridice care au ca obiect modul de alcătuire a organelor statului, organizarea lor, atribuțiile și funcțiile ce le revin, etc.

Fiind cel mai important principiu al statului de drept, principiul legalității are la bază criteriile clarității și previzibilității legii, iar prin necoresponderea sa cu principiul similar consfințit de Convenția Europeană a Drepturilor Omului din 4 noiembrie 1950, contravine, de asemenea, art. 8 din Constituție (respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale).

Prin aceste acte legislative, Parlamentul nu a făcut altceva decât să legitimeze dreptul unui deputat de a cumula funcția sa cu o altă funcție înaltă în stat, inclusiv de membru al Guvernului, fapt ce contravine flagrant prevederilor art. 6 din Legea Supremă care statuiază că în Republica Moldova **puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate** și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Ținem să menționăm că cumularea funcțiilor de deputat și membru al Guvernului este inacceptabilă deoarece Guvernul, potrivit art. 104 din Constituție este **responsabil în fața Parlamentului** și nu va fi posibil exercitarea controlului parlamentar din partea deputaților față de membrii Guvernului atît timp cît aceștea vor fi una și aceeași persoană.

În cazul admiterii unei asemenea situații, sfidarea acestor norme constituționale și contopirea puterii legislative cu cea executivă va afecta integritatea și unitatea întregului sistem al reglementărilor constituționale, fapt ce va genera un precedent extrem de periculos și va diminua la maxim autoritatea și supremația Constituției Republicii Moldova.

În acest context, prin modificările operate la art. 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament și prin adoptarea Hotărîrii cu privire la cumularea unor funcții cu mandatul de deputat este ignorat art. 7 din Constituție care prevede că **Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.**

Acordînd dreptul deputaților să cumuleze, ilegal, două funcții înalte în stat a fost încălcat și art. 16 din Constituție care prevede principiul **egalității tuturor cetățenilor în fața legii**. Atît timp cît un șir întreg de cetățeni și funcționari sînt restricționați în ceea ce privește cumularea unor funcții, unii deputați vor putea liber să beneficieze de asemenea facilități și priorități contrar prevederilor legale.

Conform art. 70 alin. (1) din Constituție, calitatea de deputat este **incompatibilă** cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice. Art. 99 din Constituție prevede că funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite. Constituția mai prevede astfel de incompatibilități și pentru alți demnitari precum judecătorii, procurorii etc.

Astfel, modificările în cauză, permițând cumularea mai multor funcții de către deputați, încalcă deliberat principiul constituțional al incompatibilității.

De asemenea, aceste acte legislative contravin expres și multor prevederi legale privind incompatibilitatea, în special art. 3 din Legea despre statutul deputatului în Parlament care prevede că mandatul de deputat este incompatibil cu funcția de Președinte al Republicii Moldova, membru al Guvernului, avocat parlamentar, alte funcții remunerate, cu excepția activității didactice și științifice desfășurate în afara programului stabilit de Regulamentul Parlamentului. O astfel de incompatibilitate este prevăzută și pentru membrii Guvernului în art. 29 din Legea cu privire la Guvern.

În acest context, ținem să remarcăm că a fost încălcat și art. 69 alin. (2) din Constituție care subliniază că calitatea de deputat încetează în caz de incompatibilitate.

Totodată, însăși procedura de adoptare a Legii nr. 44 -XVIII pentru modificarea articolului 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament a fost flagrant încălcată.

În primul rînd, legea a fost votată în două lecturi concomitent, în aceeași ședință cu încălcarea flagrantă a art. 64 și 74 din Constituție și prevederilor Regulamentului Parlamentului.

Conform art. 64 alin. (1) din Constituție, funcționarea Parlamentului este stabilită de Regulamentul Parlamentului. Art. 74 alin. (1) din Constituție prevede că legile organice se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, după **cel puțin două lecturi**.

Conform art. 65 din Regulamentul Parlamentului, după dezbaterile proiectului de lege în primă lectură, acesta se transmite comisiei sesizate în fond pentru examinarea amendamentelor deputaților, a obiecțiilor și propunerilor fracțiunilor parlamentare etc. precum și pentru prezentarea raportului respectiv. În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateri în a doua lectură, deputații, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare pot prezenta amendamente în termen de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură.

În pofida faptului că deputații din fracțiunea PCRM au avut obiecții serioase la acest proiect de lege, Parlamentul a adoptat legea în lectura a doua fără a examina obiecțiile înaintate și fără a acorda dreptul de a înainta amendamente în termen legal. De fapt, luînd act de încălcările flagrante de procedură, lectura a doua nici nu a existat. În realitate, la data de 20 octombrie 2009 Legea nr. 44-XVIII a fost votată de două ori într-o singură lectură.

Mai mult ca atît, reieșind din stenograma ședinței în plen a Parlamentului din 20 octombrie 2009, această lege organică ar fi fost adoptată cu votul a 52 de deputați, adică numărul minim necesar.

Considerăm că un vot din cele 52 a fost ilegal și nu putea fi luat în considerație la adoptarea legii și, evident, legea nu putea fi votată.

La 14 septembrie curent a expirat termenul când deputații care se aflau în situații de incompatibilitate urmau să se determine dacă rămân deputați sau renunță la mandat.

Primarul general al mun. Chișinău, domnul Dorin Chirtoacă a depus cerere de renunțare la mandat încă la 11 septembrie 2009. În scurt timp, pe acest subiect, a fost pregătit și raportul comisiei parlamentare de profil și proiectul de hotărîre privind declararea vacanței funcției de deputat.

În pofida acestui fapt, fără a lua atitudine față de nenumăratele intervenții ale fracțiunii PCRM la acest subiect, majoritatea parlamentară refuză categoric să includă această chestiune pe ordinea de zi și admite, deliberat, participarea ilegală a domnului Chirtoacă la ședințele Parlamentului.

Ținem să reiterăm că potrivit art. 70 din Constituție, calitatea de deputat este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice. Art. 3 din Legea despre statutul deputatului în Parlament prevede expres că mandatul de deputat este incompatibil cu exercitarea oricărei alte funcții remunerate. Potrivit art. 7 din Legea privind statutul alesului local, mandatul de ales local este incompatibilă cu calitatea de deputat.

În acest caz, în conformitate cu prevederile art. 69 alin. (2) din Constituție, în caz de incompatibilitate, mandatul de deputat încetează.

Este necesar de menționat că Legea despre statutul deputatului în Parlament nu prevede că încetarea mandatului de deputat va intra în vigoare numai după ce Parlamentul va lua act de cererea de demisie a deputatului. Astfel de prevederi în lege nici nu există. În așa caz, după expirarea termenului de 30 de zile, în condițiile existenței cererii de renunțare la mandat, calitatea de deputat încetează și acesta nu mai are dreptul să participe la ședințele Parlamentului și la exercițiul de vot. În caz contrar Parlamentul, după cum s-a observat, poate admite abuzuri serioase și deliberat să nu respecte principiul incompatibilității un termen nedeterminat.

Astfel, constatăm că votul decisiv al domnului Chirtoacă la adoptarea acestei legi a fost ilegal fiind încălcat repetat art. 74 alin. (1) din Constituție.

În final, aducem un ultim argument de încălcare flagrantă a normelor legale la adoptarea Legii nr. 44-XVIII. Astfel, varianta semnată și publicată a Legii nu corespunde cu varianta votată de către Parlament la data de 20 octombrie 2009. Conform proiectului de lege votat în două lecturi, la articolul 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament, cuvintele „însărcinate de Parlament cu misiuni temporare” se substituie prin cuvintele „delegate de Parlament”.

Anume această variantă a fost votată de Parlament, fără a fi modificată, fapt confirmat prin stenograma ședinței în plen a Parlamentului din 20 octombrie 2009. În pofida acestui fapt, în varianta semnată și publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 157 din 22 octombrie 2009, Legea nr. 44-XVII are o altă redacție. Cuvintele „însărcinate de Parlament cu misiuni temporare” s-a înlocuit cu cuvântul „numite”. Mai mult ca atât, necorespunderea în cauză se confirmă și prin faptul că varianta publicată în limbă a de stat, diferă de cea publicată în limba rusă.

În acest caz, constatăm situația că Legea semnată și publicată nu corespunde cu cea votată de Parlament, fiind iarăși încălcat flagrant art. 74 din Constituția Republicii Moldova.

Ținem să menționăm că sfidarea în continuu a tuturor normelor constituționale menționate constituie încălcarea directă a prevederilor **art. 2 alin. (2) din Constituție** care prevede că nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. **Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.**

Având în vedere cele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale solicităm Curții Constituționale să exercite controlul constituționalității în privința următoarelor acte legislative:

- Legea nr. 44-XVIII din 20 octombrie 2009 pentru modificarea articolului 4 din Legea despre statutul deputatului în Parlament;
- Hotărîrea Parlamentului nr. 47-XVIII din 22 octombrie 2009 cu privire la cumularea unor funcții cu mandatul de deputat în Parlament.

Deputații în Parlament

[Signature] / A. Zagorodni /
B. Vlah / Irina Vlah /
[Signature] / Valeriu Gheorghiu /
[Signature] / Ioana Radu /
[Signature] / G. Stoico /
[Signature] / V. Turcan /

[Signature] V. Mișin
[Signature] M. Postolac
[Signature] M. Beșnea / Ștefan /